

ŽENY V ADVENTU

Adventní program

určen pro žáky 2. stupně ZŠ

• CHARASTERISTIKA PROGRAMU

Program je rozdělen do tří vyučovacích hodin a určen na období Adventu (využít se může i kdykoli během školního roku).

Věnuje se postávám dvou světic, které v adventní době slaví svůj svátek - svaté Barboře a svaté Lucii. Program vede k poznání jejich životů a definování jejich poselství pro osobní život.

• CÍLE PROGRAMU

- Poznat životy svaté Barbory a svaté Lucie.
- Pojmenovat, co mají tyto ženy společné a co je charakterizuje.
- Zamyslet se nad vlastní vírou a hodnotami, které jsou pro mě důležité.
- Pojmenovat si poselství, které z životů daných světic vyplývá a které mě může inspirovat.

• POMŮCKY

- ☆ deníkové záznamy
- ☆ prezentace svatých
- ☆ tužky, papíry
- ☆ kartičky s otázkami (pro každého žáka jedna)

POPIS PROGRAMU

Upozornění pro katechety - nesdělujte dětem předem jména svatých, jejich jména se budou v průběhu vyučovacích hodin postupně odhalovat.

1. VYUČOVACÍ HODINA - SVATÁ BARBORA

- **Deníkový záznam - seznámení s postavou**
(10 minut)

Rozdělte děti do dvou skupin (Může být skupin víc, ale můžete pracovat i všichni dohromady jako jedna skupina, záleží na počtu dětí. Ideální počet v jedné pracovní skupině je 5 - 6 žáků.) Každá skupina dostane první deníkový záznam (viz Příloha), ze kterého mají zjistit co nejvíce informací o dané postavě. Povídejte si o tom, co vedlo dívku k tomu, napsat si do deníku právě tento text. Co je za tím? O co se jedná? (Děti netuší, že se jedná o postavu svaté Barbory, mohou tedy vymyslet jakýkoli příběh.)

Děti z každé skupiny si poté sdělí, na co přišly. Tyto informace můžete zapsat na arch papíru, který uschováte do další hodiny.

- **Deníkový záznam - problém**
(10 minut)

Rozdejte každé skupině druhý deníkový záznam, který si přečtou. Poté vymyslí situaci, která se mohla odehrát mezi první deníkem a tím druhým. Co se událo a co vedlo jejich postavu k tomu, aby si napsala do deníku to, co si zapsala? Tuto situaci ztvární skupiny pomocí živého obrazu. Ostatní hádají, o co se jedná.

(Nechte dětem prostor pro fantazii, nepracují zatím s příběhem svaté Barbory.)

- **Rozhodování**
(15 minut)

Každá skupina si nyní pojmenuje dvě oblasti (dilemata), mezi kterými se jeho postava nyní rozhoduje. (např. utéct od otce, který je přísný a žít bez peněz sama, nebo snášet jeho přísnost, ale být finančně zajištěna) Tato dilemata předá druhé skupině, která bude vymýšlet argumenty pro a proti. Poté skupina s argumenty vytvoří dvě řady stojící čelem proti sobě. Druhá skupina si stoupne doprostřed mezi dvě řady. Děti v řadách budou postupně vyslovovat argumenty pro a proti (jedna řada říká argumenty pro, druhá proti, a vzájemně se střídají (např. proč by měla odejít od despotického otce, proč by od něj neměla odejít). Skupina uprostřed, které patří daná postava, pouze poslouchá, do diskuze nezasahuje.

Skupiny se vrátí každá ke své postavě a domluví se na tom, jak se jejich postava rozhodla, že bude řešit danou situaci (na jakou stranu se přidá). Poté zapíše své rozhodnutí do podoby deníkového záznamu, který by si po svém rozhodnutí postava napsala.

Deníkové záznamy si skupiny vzájemně přečtou.

Pokud pracujete jako jedna skupina, rozdělte se do dvou menších skupin (stačí i dvojice) a vymyslete argument pro a proti. Uprostřed pak stačí, když bude jen jedna osoba. Společně se pak domluvte, jak se vaše postava rozhodne.

Reflexe:

Mohl by se příběh(y), který jste vymyslely, odehrát v dnešní době?

Změnilo se nějak rozhodování dětí o jejich životě v dnešní době oproti minulosti? Mohly si dříve děti volit svoji vlastní životní cestu? A jak na tom byly dívky? Jaké měly dřív postavení v rodině, ve společnosti? Změnilo se to dnes nějak?

- **Kdo je ta žena?**
(10 minut)

Sdělte dětem:

Nyní jste vytvořily příběhy žen (příběh ženy), které jsou inspirovány skutečnou postavou. Tato postava si žádný deník ani nepsala, dokonce o ní toho moc nevíme. Co o ní známe jsou spíše legendy, které se o ní vyprávějí a tradují. Víme jen, kdy přibližně žila a kde, a že to byla mučednice. Připomíná vám příběh vaší dívky někoho, o kom jste již možná slyšely?

Dovolte mi, abych vám představila svatou Barboru.

Prezentace viz Příloha.

2.VYUČOVACÍ HODINA - SVATÁ LUCIE

- **Deníkový záznam - seznámení s postavou**
(10 minut)

Sdělte dětem:

Minulou hodinu jste vytvářely příběh jedné ženy, která se bála svého otce, ale stála si za svým názorem. Dnes tu máme další dívku, kterou si představíme opět pomocí deníkového záznamu.

Rozdělte děti do dvou skupin (Může být skupin víc, ale můžete pracovat i všichni dohromady jako jedna skupina, záleží na počtu dětí. Ideální počet v jedné pracovní skupině je 5 - 6 žáků.) Každá skupina dostane první deníkový záznam (viz Příloha), ze kterého mají zjistit co nejvíce informací o dané postavě.. Povídejte si o tom, co vedlo dívku k tomu, napsat si do deníku právě tento text. Co je za tím? O co se jedná? (Děti netuší, že se jedná o postavu svaté Lucie, mohou tedy vymyslet jakýkoli příběh.).

Děti z každé skupiny si poté sdělí, na co přišly. Zapište tyto poznatky na arch papíru. Nyní ukažte dětem arch papíru s vlastnostmi dívky z minulé hodiny. Jsou si v něčem podobné? Tyto podobnosti na obou papírech označte.

- **Deníkový záznam - problém**
(10 minut)

Rozdejte každé skupině druhý deníkový záznam, který si přečtou. Poté vymyslí situaci, která se mohla odehrát mezi první deníkem a tím druhým. Co se událo a co vedlo jejich postavu k tomu, aby si napsala do deníku, to co si zapsala. Tuto situaci ztvární skupiny pomocí živého obrazu. Ostatní hádají, o co se jedná.

(Nechte dětem prostor pro fantazii, nepracují zatím s příběhem svaté Lucie.)

• Rozhodování (10 minut)

Nyní budete představovat postavu matky, děti budou představovat postavu dívky (celá skupina bude zastupovat postavu dívky.) Řekněte si znovu, co o dívce víte, jaký má s matkou problém a čeho chce jako dcera dosáhnout, případně, co se jí nelíbí a co nechce.

Ved'te jako matka rozhovor s dívkou (se skupinou) o situaci, která vznikla (viz aktivita výše). Posad'te se naproti skupiny (na sobě můžete mít část kostýmu, který bude představovat matku - šátek, korále, brýle,...) a bavte se se skupinou jako se svou dcerou. Nechte děti odpovídat a reagujte na ně - improvizujte. Pokud by nikdo neodpovídal, zkuste jim klást další otázky, nebo vyzvěte k odpovědi konkrétní dítě.

Příklad:

(děti vymysleli problém, že matka nutí dceru, aby si vzala muže, kterého dcera nechce, protože chce studovat a ne se vdávat.)

Matka: Říkám ti, že si ho vezmeš a konec diskuze.

Dcera: Ale já ho nechci.

Matka: Nevím proč, vždyť je to skvělý člověk, hodný, bohatý, z dobré rodiny.

Dcera: Jak víš, že je hodný?

Matka: No nevím, ale to vlastně není důležité, hlavně, že je bohatý.

Dcera: Mě ale na bohatství nezáleží, já chci především hodného muže! A hlavně se ani vdávat nechci!

Matka: Nevím proč bys nechtěla.

Dcera: Chci studovat!

Matka: Ale tvým úkolem je dobře se vdát. Když si vezmeš takového muže, nemusíš studovat ani pracovat, budeš manželka bohatého člověka. Chápeš? To ti stačí!

Ved'te společně diskuzi o tom, co nyní proběhlo.

Co jste cítili při rozhovoru s matkou. Jak vám jako dceři bylo? Zažili jste někdy něco podobného?

Co byste řekli k reakcím matky?

- **Kdo je ta žena?**
(15 minut)

Sdělte dětem:

Nyní jste vytvořily příběhy žen (příběh ženy), které jsou inspirovány skutečnou postavou. Tato postava si žádný deník ani nepsala, dokonce o ní toho moc nevíme. Co o ní známe jsou spíše legendy. Víme, kdy přibližně žila a kde, a že to byla mučednice. Připomíná vám příběh vaší dívky někoho, o kom jste již možná slyšely?

Dovolte mi, abych vám představila svatou Lucii.

Prezentace viz Příloha.

Reflexe:

Porovnejte tyto dvě světice, co mají společného a čím se od sebe liší?

3.VYUČOVACÍ HODINA - POSELSTVÍ

- **Co o nich víme**
(10 minut)

Zopakujte si, co jste se dozvěděli o svaté Barboře a svaté Lucii. Použít k tomu můžete metodu pětílístku (viz Příloha).

- **Oběť jako radost?**
(10 minut)

Sdělte dětem:

Obě ženy přinesly velkou oběť a to v podobě mučení a smrti.

Může ale oběť vypadat i jinak? Jak chápete oběť? Co vše může být obětí?

Může nám přinášet něco pozitivního?

Oběť může být dobro, které někdo nesobecky koná pro druhé za cenu osobní ztráty, ve smyslu zřeknutí se něčeho v očekávání budoucího většího zisku.

Dokázali byste dát příklad takové oběti? Co většího můžeme v budoucnu získat?

ZÁVĚR

Asi se shodneme na tom, že nemusíme trpět, být mučeni nebo zemřít, abychom následovali dobře příklad těchto žen a stali se svatými - v očích Boha dobrými lidmi. Ale možná bychom mohli něco obětovat pro druhého z lásky a možná i pro větší cíl.

- **Motivace v podobě Krista**
(15 minut)

Co motivovalo tyto ženy k věcem, které vykonaly?

Rozdejte dětem kartičku s otázkami: Kdy jste na své životné cestě potkaly Krista? Zažily jste v jeho společenství něco krásného? Nechte dětem vlastní prostor, aby mohly v klidu samy přemýšlet (meditovat).

Kdo bude chtít, může poté sdělit své poznatky ostatním. V tomto případě nechte ale mluvit opravdu jen ty, kteří o to projeví zájem (otázky pro děti mohou být velmi osobní).

Jaká motivace tedy vedla tyto ženy a může vést i nás? Byl to Kristus, který se stal jejich přítelem, se kterým se setkaly a který jejich život naplnil. Kristus je učinil svobodnými, plnými naděje a to i přes utrpení, které život přináší. Prostě zažily něco překrásného, co zapřít nemohly. A vtom zůstávaly seriózní, pravdivé.

A proto není na místě ptát se, zda bychom byli ochotni položit život za Krista. Ale má otázka pro vás zněla, zda jste potkali Krista na cestě svého života, jestli jste zažili něco krásného v jeho společenství nebo díky Němu? Pokud jste si na tyto otázky odpověděli ano, pak tuto skutečnost nemůžeme zapřít, i kdyby se kácela země." A pokud jste ještě nic tak krásného nezažili, otevřete se těmto situacím, hledejte chvíle, kdy se s Bohem můžete setkávat. On přišel mezi nás, aby nám ukázal, jak být v životě šťastní. Rozjímat o tom můžeme i v tomto období Adventu a následně i o Vánocích, až budete stát před narozeným Ježíšem v Betlémě.

